

Azbestni zakon kost v grlu države

Kdaj ustrezne rešitve *Oboleli tudi umrejo, preden dobijo odškodnino*

SOLKAN – »Ne v času Janševe vlade in ne v času Pahorjeve nismo imeli vsebinske podpore zakonu o odpravljanju posledic dela z azbestom,« opozarja **Bojan Goljevšček**, predsednik Zveze sindikatov azbestnih bolnikov Slovenije (SABS). Zato napoveduje, da bodo prihodnjo vlado glasno pozvali, naj pripravi ustrezne rešitve.

KATJA ŽELJAN

Zakon o odpravljanju posledic pri delu z azbestom je v veljavi dve leti, a v SABS že dlje opozarjajo na njegovo neizvajanje. »Glavni cilj predlagateljev novele zakona iz leta 2009 je, da bi obolelim zagotovili ustrezno zdravstveno in socialno varnost,« je poudaril predsednik SABS **Bojan Goljevšček**. Zaradi negativnih posledic dela z azbestom je, kot je opozoril, namreč njihova življenjska doba veliko krajša, kakovost življenja občutno slabša, zaradi neizvajanja zakona – spori pri izvedenskih organih, ki odločajo o invalidnosti oziroma predčasnem upokojevanju – pa lahko tudi veliko prej umrejo. »Zakona, ki bi obolelim skozi predpisane odškodnine lahko zagotovil človeka vredno življenje, država ne izvaja niti na tej točki.«

Po njegovih besedah so med veljavo zakona o prepovedi proizvodnje in prometa z azbestom in azbestnimi izdelki prizadeti približno leto in pol čakali na mnenje oziroma verifikacijo **poklicne**

bolezni in nato še dve leti na odškodnino. »Novi zakon roke natančno določa: maksimalni čas do odločbe je pol leta, v treh mesecih mora odločiti interdisciplinarna skupina strokovnjakov in v treh mesecih medresorska komisija,« je povedal Goljevšček. »A tudi tu se dogajajo anomalije. Mnenje o priznanju **poklicne bolezni** je namreč izdano šele po smrti obolelega, kršeni so tudi zakonski roki odločanja, kar pomeni, da dediči do pravice ne pridejo«. Če je bolezen potrjena šele po smrti obolelega in v tem času ni bil vložen zahtevek za odškodnino, dediči do nje niso upravičeni. »V dobrem letu, odkar zastopam azbestne bolnike – teh je dvanajst – so štirje umrli. Tragično se mi zdi, da umrejo, preden kar koli dobijo, čeprav imajo po zakonu pravico do odškodnine njihovi dediči,« pa je dejal odvetnik Jure Srhoj.

Pravilnik o pogojih za določitev bolezni zaradi izpostavljenosti azbestu in merila za določitev višine odškodnine določajo, da 60 odstotkov odškodnine izplača država in 40 delodajalec. Srhoj je opozoril, da se zlasti delodajalci pogosto izogibajo priznanju, da je delavec pri njih zbolel, čeprav je očitno, da je delal z azbestom. »Takšna podjetja

so Fenolit, Splošna plovba, Zelezarna Jesenice in Creina Kranj. Krivično je tudi, da komisija obolelim, ki imajo priznanih več poklicnih bolezni zaradi azbesta, prizna odškodnino le za eno – za tisto, za katero mu pripada najvišja odškodnina.« Vrhovno sodišče, kot je dodal, o tem še ni odločalo, vsa druga pa so takšni praksi pritrjevala.

Lani je država za 38 odškodnin izplačala 470.000 evrov, letos 294.000 evrov za 21. V tem času je komisija obravnavala 23 vlog upravičencev z najtežjo obliko bolezni in 17 vlog z najlažjo. Temu primerne so bile odškodnine: od dobrih 13.300 evrov za boleznijo popravnice do 47.000 evrov za rakave posledice azbesta.

VERIFICIRANIH 1600 BOLNIKOV

Po nepopolnih podatkih so v Sloveniji zaradi škodljivih vplivov azbesta v zadnjih letih verificirali približno 1600 bolnikov, odškodnine jih je s sporazumom prejelo 1500. Največ je bilo doseženega v anhovskem Saloinu, kjer so od leta 2000 izplačali 900 odškodnin in 12,5 milijona evrov namenili za ureditev okolja.